

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An talis Sacerdos Catholicus hoc modo licitè simulaverit sectam
falsam, & dissimulaverit Religionem veram?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

Præconi, erat tamen re ipsa solum materialiter Lutheranus: Unde falsa opinio de persona Confessarii, non vitiavit Confessionem. Ita ille. Sed hanc responsionem Attrebatensis inter propositiones à se damnatas ordine secundam ponit. Antequam æquitas hujus censuræ examinetur, supponimus cum cit. P. Gobat Albertum fuisse hæreticum tantum materiale; id enim prudenter supponi potest, & ex circumstantiis casus satis manifestò liquet.

Porro primi Q. resolutio ex eo pendet, an aliquando liceat simulare Religionem falsam, & an aliquando licitum sit dissimulare Religionem veram? Ubi notandum, actiones significantes Religionem falsam in duplici esse differentia; aliæ enim sunt, quæ ex se, ex usu, & consuetudine, aut lege nullam aliam habent significationem, quam Religionis falsæ, cujusmodi sunt genuflexio coram idolo, thurificatio, vestium gestatio, quibus in Sacrificiis impiis utuntur Gentiles, & similia; quia hæc spectatis iis circumstantiis nullam aliam habent significationem, præter cultum illius, in cuius præsentia offeruntur. Aliæ verò sunt, quæ insuper etiam aliam habent significationem, & ob alium finem assumi possunt, cujusmodi sunt esus carniū die prohibito, usus vestium, quibus cultores falsæ Religionis com-

muniter utuntur &c. Hoc notato.

R. I. & dico I. Nunquam licet, etiam ob mortis metum, vel alterius gravissimi mali simulare positivè, & seriò, verbis vel factis Religionem falsam. Ita communissima DD. cum Suar. de fid. D. 14. S. 4. n. 4. Sanch. l. 2. in Decal. c. 4. n. 14. Valentia 2. 2. D. 1. q. 3. p. 2. dub. 4. Tolet. l. 4. Summ. c. 2. Coninch. D. 15. dub. 2. n. 14. Vasq. 1. 2. D. 182. c. 5. Palao de fid. tr. 4. D. 1. pu. 6. n. 3. ubi contrariam opinionem Adriani improbabilem pronuntiat. Ratio Conclusionis est: quia obligamur præcepto fidei negativo, quod proin obligat semper, & pro semper, ut non tantum non protestemur Religionem falsam ex animo, sed etiam, ne illam protestemur quoad apparentiam, quia obligamur non negare fidem exterius: atqui hoc facit ille, qui verbis, vel factis simulat fidem, & sectam falsam: ergo. min. prob. quia qui ita simulat Religionem falsam, vult positivè haberi ab aliis pro sectatore falsæ sectæ, quam ita simulat: Et hinc nunquam licet, etiam ad mortem evitandam, aliudve gravissimum damnum uti verbis, aut factis, quæ spectatis circumstantiis nullam aliam significationem habent, præter cultum falsæ Religionis, uti sunt genuflectere, & preces fundere coram idolo, adolere thura &c. quia hæc est exter-

na fidei protestatio falsa, quæ est intrinsecè mala.

Neque obstat, te non intendere talibus signis falsam Religionem protestari, sed aliud longè diversum; quia sufficit, quod in re, & in apparentia, & facto ipso id intendas.

Conf. Si rogatus de fide illam verbis negares, esset id juxta omnes DD. intrinsecè malum, & nulla ratione honestari posset, etiamsi verba in alia significatione ab ea, quam habent, usurpares: atqui prædictæ illæ actiones æquivalent hinc verbis fidem negantibus; quia sicut verba nullam aliam habent significationem, ita neque illæ actiones spectatis illis circumstantiis, in quibus ponuntur, non habent aliam significationem, quàm cultus idololatriæ.

Conf. 2. Negari non potest, quòd executio illarum actionum, quibus per se sequitur Religio falsa, sit quidem cultus superstitiosus, siquidem seungi non possunt à superstitione, quam habent colendi illum, in cujus præsentia fiunt: sed superstitiosus cultus semper est illicitus: ergo.

Porrò dixi suprà simulare positivè, & seriò; nam si simulatio non seriò, sed joci causâ fiat, aut representationis, uti fit in comœdiis, omnes conveniunt, eam licitam esse, quia illa simulatio non

est protestatio falsæ fidei, sed potius irrisio illius, neque est negatio fidei, sed representatio negationis, ut notat Valent. cum aliis l. c.

R. 2. Licitum est dissimulare 232 fidem, seu Religionem veram tunc, quando non inflat præceptum positivum manifestandi fidem, seu pro eo tempore, quo quis non tenetur profiteri suam Religionem. Ita communis DD. cum S. Thom. Ratio est; quia qui sic solùm dissimulat fidem, utitur jure suo, & non fatetur, quisnam sit, cum ad hoc nulla lege cogatur: atqui qui utitur jure suo, non peccat: ergo non peccat, sicut non peccat Sacerdos, aut Religiosus, qui iter faciens per terras Hæreticorum, induit se vestibus hominis laici, aut sæcularis, non ea intentione, ut se sæcularem, aut laicum simulet (id enim mendacium foret) sed ut Sacerdotem, aut Religiosum celet, ac dissimulet; cum enim obligatus non sit suum Statum vestimento prodere, sed occultandi jus habeat, ideo ad hunc finem consequendum, alieno vestimento se induere jure potest, permittendo interim, ut alii fallantur existimantes ipsum esse ex illorum hominum genere, qui communiter taliter vestiti incedunt: ex quo capite quilibet etiam potest ad se aliis occultandum uti vestibus, & signis, quæ non Religionem distinguunt, sed nationem,

nem, ut si quis vestitus incedat veste turcica; nam per accidens est, quod ille, qui te sic incedentem videt, forte turcam te esse putet. Imò juxta complurium probabilem sententiam cum Suarez. l. c. s. 5. n. 7. Valentia l. c. Conin. *dub. 3. n. 65. & 71.* Sanch. l. c. n. 19. Em. Saa *V. fides, n. 4.* Palao l. c. *pu. 17.* Bannes, Aragon. & aliis, ex gravi causa licitum est uti vestibus, & signis, etiam destinatis ad hoc, ut infideles à fidelibus discernantur, quale signum Romæ est pileus flavus ad discernendos Judæos à Christianis. Id quod variis probant argumentis, præfertim verò ex eo, quod hujusmodi vestes per se propriè, ac directè non sint signa protestativa falsæ sectæ, (alioquin peccarent etiam ipsi Judæi v. g. talem pileum gestantes, quia imò & Magistratus Catholicus delinqueret, compellens eos ad talem habitum gestandum) sed sunt res secundum se indifferentes, quibus uti per se malum non est, nec veræ fidei confessioni oppositum; quia attentis circumstantiis nullo modo vestium istiusmodi usus testatur infidelem esse eum, qui illas gestat, siquidem quilibet, qui te Christianum cognosceret, & sic vestitum videret, non judicaret te negasse fidem, aut videri voluisse eam negasse, sed solum cogitaret, te ob metum mortis, aliudve malum voluisse sub his occultari: secus est, si verbis, quantumvis ambi-

guis, diceres te esse Judæum, Turcam &c. quia ex illis intelligerent audientes te ob timorem mortis fidem negasse; quia verborum significatio strictior, & limitatior est, quàm vestium, & aliorum signorum. Dicitur est suprè ex gravi causa; nam si absque tali causa id faceres; cum tunc nulla ratio legitima adsit veritatem occultandi, merito præsumi potest, te negasse fidem, vel voluisse desertorem illius apparere, quod est intrinsecè malum, uti notat Conin. *dub. 3. n. 65. & 71.* cum Suarez, Sanch, & aliis. Ex dictis colliges, etiam eum, qui transit per terras Hæreticorum, si diebus prohibitis non possit respicere esum carniū absque suspitione fidei Catholicæ, & ex hac suspitione merito timeret peccatum grave, vel damnum sibi obventurum, posse vesci carniū regulariter loquendo, ut sentiant Palao l. c. n. 9. Coninch, Sanch. l. 2. c. 4. n. 25. Azor *cap. 27. q. 3. & c. 29. q. 7.* & alii; quia licet per esum carniū diebus prohibitis aliquo modo distinguantur fideles ab infidelibus; non tamen esus illarum hoc ipso est institutus ad falsam fidei protestationem, & confessionem hæresis: ergo illis cibis utens non potest præsumi negare fidem veram, aut falsam protestari, sed tantum voluisse occultare illam, cum eam manifestare non teneatur.

Lim-

Limitant tamen id cirt. AA. 1. Hoc licere tantum, quando ejusmodi cibos non potes aliter sine suspitione respuere; nam si allegando aliam causam, v. g. debilitatem Stomachi, respuere illos cibos possis, debes id facere, & eos cibos respuere.

2. Limitatur, si non sequatur scandalum grave ex tali exemplo in Catholicis, ut si videntes te cibis vetitis uti existiment, te defecisse à fide, & sic etiam ipsi incitentur ad eam deserendam; tunc non licet eis tibi vesci, quod intelligendum est, ut notat cirt. Paolo, quando horum periculum vitare non potes manifestando causam, ob quam tibi licet uti cibis vetitis in tali occasione.

3. Limitatur, nisi autoritate publica, aut privata provoceris ad vescendum hujusmodi cibis in contemptum Religionis veræ.

Ex modo dictis colligi potest responsio ad 1. Q. videlicet non posse damnari actionem Catholici Sacerdotis, quâ dissimulavit se Catholicum Sacerdotem esse; nam etsi simulare sectam alienam nunquam liceat, licet tamen aliquando dissimulare propriam, & quidem non positivè, sed negativè solum, permittendo, ut Albertus laudem Lutheri acceptaret pro signo Religionis falsæ, cum tamen hæc laus fuerit prorsus indifferens,
R. P. Leonardelli Soc. Jesu.

cum etiam Dæmon propter aliquas dotes laudari possit. Nec obstat, quòd in errorem Sacerdos iste Albertum induxerit, ut existimaret Præconem Hæreticum esse; nam ad hunc errorem non induxit positivè, sed solomodo permittivè, permittendo scilicet, ut Albertus signum dubium, & incertum Religionis Lutheranæ acceptaret pro certo: atqui non tenetur aliquis semper impedire errorem alterius, sed tantum tunc, quando error hic noxius foret: qualis tamen non erat error hic Alberti: igitur nullo ex capite Sacerdos hic Catholicus ob hanc suam fictionem culpari potest.

Ad 2. Q. Notandum est, non quemlibet errorem personæ vitare actionem, sed tantum illum, qui versatur circa substantiam actûs: Sic invalidum est matrimonium, quod Cajus contrahit cum Titia, putans esse Bertham; validum verò est, quod contrahit cum Tulia, quam putat v. g. esse divitem, cum non sit, siquidem hoc non apposuit per modum conditionis, sine qua non. Sic invalidum est juramentum, aut votum, si error contingat circa aliquid, quod ingreditur substantiam juramenti, aut voti, v. g. vovisti peregrinationem Lauretanam, putans esse 5. vel 6. dierum, cum sit v. g. 20. &c. & ratio est; quia tunc deest consensus. Contra verò validum est juramentum, vel votum,
K k